

<Digital Spetskompetens>

Digital Spetskompetens

Delrapportering oktober 2020

Introduktion

Bakgrund

Det övergripande målet för digitaliseringspolitiken är att Sverige ska bli bäst i världen på att nyttja digitaliseringens möjligheter (prop. 2011/12:1, utg. omr. 22, bet. 2011/12:TU1, rskr. 2011/12:87). I regeringens digitaliseringsstrategi (dnr N2017 /03643/D) har det övergripande målet brutits ned i fem delmål varav ett är digital kompetens. Strategin framhåller vikten av att främja matchningen av kompetens och att det är av central betydelse att näringslivets och det offentligas behov av en alltmer digitalt kompetent arbetskraft kan mötas.

OECD genomförde, på uppdrag av regeringen, under 2017–2018 en översyn av Sveriges digitala transformation. OECD konstaterar att bristen på digitala specialister och digital spetskompetens är en flaskhals för innovation och tillväxt i Sverige. Behovet spås öka under de kommande åren i takt med att digitaliseringen utvecklas och nya teknologier som AI får genomslag. Även Digitaliseringsrådet (dnr 12019/00031/D) pekar på vikten av att aktörer från arbetsmarknaden, näringslivet och utbildningssektorn gemensamt agerar för att öka matchningen mellan utbud och efterfrågan på digital kompetens. Digitaliseringsrådet understryker även vikten av att öka andelen kvinnor inom it-sektorn, både ur ett jämställdhets- och kompetensförsörjningsperspektiv.

Det finns utifrån ovanstående ett behov av att berörda aktörer tar ett gemensamt ansvar för att identifiera och genomdriva lösningar för att verka för en bättre kompetensförsörjning av digital spetskompetens. Det är därför angeläget att säkerställa en förbättrad tillgång till statistik och prognoser över det totala kompetensbehovet i näringsliv och offentlig sektor, i syfte att förbättra förutsättningarna för universitet och högskolor att möta upp med relevant utbildningsutbud som tillgodoser både kort- och långsiktiga behov. Det är vidare viktigt att synliggöra karriärs- och utvecklingsmöjligheter för digitala specialister samt öka kunskapen och möjligheterna att hantera orsaker till matchningsproblem inom it-sektorn, inte minst avseende den låga andelen kvinnor.

Uppdraget

Tillväxtverket och Universitetskanslersämbetet har i uppdrag att tillsammans analysera och föreslå hur kompetensförsörjningen av digital spetskompetens kan utvecklas både kort- och långsiktigt. Myndigheterna ska inom ramen för uppdraget starta en dialog och samverkan mellan berörda aktörer med bäring på verksamhet avseende digital spetskompetens, i syfte att öka tillgången till detsamma. Myndigheterna ska även så långt det är möjligt säkerställa en förbättrad tillgång till statistik och prognoser över efterfrågan och tillgången på digital spetskompetens på svensk arbetsmarknad.

Det bör nämnas att stora delar av samhället sedan våren 2020 har påverkats av den rådande Coronapandemin. Den digitala transformationen har i många avseenden snabbats på till följd av exempelvis en betydande ökning av distansarbete. Stora delar av den undervisande sektorn har dessutom övergått till distansundervisning. Arbetet inom uppdraget har dock kunnat fortgå som planerat, med mindre undantag såsom att vår startkonferens omstöptes från ett fysiskt till ett digitalt format.

<Digital Spetskompetens>

Delrapporteringen

Regeringsuppdraget ska slutredovisas i oktober 2022. Detta dokument utgör delrapporteringen av regeringsuppdraget till regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet och Utbildningsdepartementet). Uppdraget påbörjades i juni 2019 och har därmed pågått i ungefär drygt ett år. Under denna period har vi genomfört aktiviteter som lagt grunden för uppdragets två kommande år.

I nedanstående avsnitt beskrivs de aktiviteter som genomförts inom ramen för uppdraget. Inledningsvis beskrivs uppdragets organisatoriska genomförande. Därefter beskrivs kommunikationsarbetet som bedrivits inom uppdraget. Vidare redogörs för de analyser och rapporter som producerats inom ramen för uppdraget. Avslutningsvis beskriver vi de aktiviteter och processer som vi avser fokusera på under de kommande två åren.

Organisation

I detta avsnitt beskriver vi det organisatoriska upplägget för regeringsuppdraget som utförs i samverkan mellan Tillväxtverket och Universitetskanslersämbetet. Uppdraget präglas av ett mycket nära samarbete mellan myndigheterna, där både det operativa arbetet inom uppdraget och dess styrning sker myndighetsgemensamt. Arbetet leds av två projektledare som är verksamma vid respektive myndighet. Dessutom är flera analytiker samt kommunikatörer på respektive myndighet involverade i arbetet. Till uppdraget är även en styrgrupp samt en extern referensgrupp kopplad. Nedan beskrivs mer detaljerat hur arbetet inom regeringsuppdraget bedrivs.

Det operativa arbetet

Det operativa arbetet i projektet leds av två projektledare – Jonas Öhlin (UKÄ) samt Josef Lannemyr (Tillväxtverket). Projektledarna har ett nära samarbete och har dagliga avstämningar om det löpande arbetet inom uppdraget. Utöver projektledarna arbetar analytiker och kommunikatörer från respektive myndighet i varierande utsträckning i uppdraget beroende på omfattning av aktuella processer och aktiviteter. Analytikerna bistår projektledarna i de delar av uppdraget som rör framtagandet av studier, prognoser och analyser. Två kommunikatörer anställda vid Universitetskanslersämbetet har det övergripande ansvaret för att samordna regeringsuppdragets kommunikationsaktiviteter (se fördjupad beskrivning av kommunikationsaktiviteter i nästa kapitel). Även Tillväxtverkets kommunikationsavdelning har avsatt resurser för att bedriva kommunikationsarbete inom uppdraget, exempelvis vad gäller informationsspridning om regeringsuppdragets aktiviteter via nyhetsbrev och sociala medier.

Styrgrupp

Uppdragets styrgrupp består av avdelningschef Annika Pontén (UKÄ), enhetscheferna Ulf Savbäck (Tillväxtverket) och Kristian Seth (Tillväxtverket), samt seniora utredaren Marie Kahlroth (UKÄ). Styrgruppen sammanträder ungefär varannan månad. Styrgruppen har ansvar för att prioritera arbete och aktiviteter inom uppdraget av övergripande karaktär.

Referensgrupp

En referensgrupp har knutits till uppdraget. Referensgruppen uppgift är att bidra med idéer och synpunkter på planeringen och genomförandet av uppdraget, samt understödja dialogen med berörda aktörer. Mötena med referensgruppen syftar dels till att få inspel kring de aktiviteter som genomförts inom ramen för projektet, men syftet är även att få inspel till kommande processer inom uppdraget.

Referensgruppen samlas för möte två gånger per år. Hittills har gruppen hållit möten 28 februari samt 25 september 2020. Det första mötet skedde fysiskt medan det andra mötet hölls i ett digitalt format. Nästa möte kommer att hållas den 26 februari 2021. Vid gruppens sammanträden deltar även ledamöter ur styrgruppen samt regeringsuppdragets två projektledare.

Ledamöterna innefattar representanter för de utpekade berörda aktörerna i uppdraget; universitet och högskolor, arbetslivsaktörer, aktörer med regionalt utvecklingsansvar samt andra myndigheter. Dessutom ingår Tillväxtverkets samt Universitetskanslersämbetets generaldirektörer i referensgruppen. Ordförandeskapet vid referensgruppsmötena roteras mellan generaldirektörerna. I tabellen nedan framgår referensgruppens ledamöter.

<Digital Spetskompetens>

Tabell 1 – Referensgruppens sammansättning

Namn	Organisation	Position
Fredrika Lagergren Wahlin	Göteborgs Universitet	Vicerektor för samverkan, samt ordf. SUHF:s arbetsgrupp för digitalisering
Martin Norsell	Högskolan Dalarna	Rektor
Amy Loutfi	Örebro universitet	Vicerektor för AI
Thomas Persson	Myndigheten för yrkeshögskolan	Generaldirektör
Simon Edström	Sveriges Förenade Studentkårer	Ordförande
Åsa Zetterberg	IT&Telekomföretagen	Förbundsdirektör
Ulrika Lindstrand	Sveriges Ingenjörer	Förbundsordförande
Lars Stugemo	IVA, näringslivsrådet	VD HiQ
Peter Seger	Sophiahemmet	VD och sjukhuschef Sophiahemmet, branschordförande Vårdföretagarnas Bransch Sjukvård
Ulrika Geeraedts	Region Skåne	Utvecklingsdirektör
Anders Byström	Region Jämtland/Härjedalen	Regional utvecklingsdirektör
Anders Söderholm	Universitetskanslersämbetet	Generaldirektör
Gunilla Nordlöf	Tillväxtverket	Generaldirektör

Kommunikation och samverkan

Inom regeringsuppdraget sker kommunikationsaktiviteter och samverkan med berörda aktörer löpande. Vi arbetar aktivt med olika kommunikationsaktiviteter i syfte att föra ut regeringsuppdragets budskap till relevanta målgrupper. Nedan sammanfattas de syften som kommunikationsaktiviteterna kopplade till uppdraget har:

- informera målgrupperna om uppdraget och hur vi arbetar med det
- skapa kännedom om uppdraget bland målgrupperna
- få målgrupperna att uppfatta uppdraget som viktigt och som något som berör dem
- få målgrupperna att känna tilltro till uppdraget och att det utförs professionellt
- sätta igång en dialog om samverkan kring kompetensförsörjningsfrågor mellan berörda aktörer med bäring på verksamhet avseende digital spetskompetens

Som beskrivits ovan ansvarar två kommunikatörer vid UKÄ för kommunikationsarbetet inom uppdraget. Nedan beskriver vi de kommunikations- och samverkansaktiviteter och -processer vi arbetar med inom ramen för regeringsuppdraget.

Webbplats

Regeringsuppdraget har lanserat en webbplats som en primär kommunikationskanal där den samlade kunskapen som produceras inom uppdraget publiceras. För att tydliggöra att uppdraget är ett samverkansprojekt har vi valt att inte knyta webbplatsen till UKÄ:s eller Tillväxtverket:s webbplats. På webbplatsen publiceras rapporter, nyheter, inbjudningar till webinarier och konferenser samt annat material i syfte att kommunicera uppdraget till målgruppen.

Webbplatsen nås på följande adress:

digitalspetskompetens.se

För spridning av nyheter som publiceras på webbplatsen används respektive myndighets nyhetsbrev samt i vissa fall myndigheternas webbplatser och konton på sociala medier. Spridning sker också i LinkedIn-gruppen (se nedan) samt genom projektmedlemmarnas egna LinkedIn-konton.

Mallar

I syfte att skapa en tydlighet kring regeringsuppdraget och den kunskap som uppdraget ger upphov till har Word- och Powerpointmallar tagits fram. Dessa mallar används genomgående vid rapporteringar, publiceringar av rapporter samt vid möten.

LinkedIn-grupp

Regeringsuppdraget har skapat en LinkedIn-grupp i syfte att skapa en yta för diskussion mellan berörda aktörer samt sprida budskap, rapporter och inbjudningar till de event som ordnas inom ramen för uppdraget. Vem som helst kan bli medlem i gruppen.

Gruppen finns tillgänglig här:

<https://www.linkedin.com/groups/12371639/>

<Digital Spetskompetens>

Startkonferens

Den 28 april hölls en startkonferens för regeringsuppdraget. Regeringsuppdraget ska genomföras ”med dialog och i samverkan” – konferensen var en del i detta arbete. Ursprungligen planerades för en fysisk konferens men på grund av Coronapandemin stöptes formatet om till en digital konferens. Tanken var att anordna en heldagskonferens i Stockholm, men till följd av det digitala formatet ändrades längden till 2,5 timmar. Konferensen leddes av en extern moderator och direktsändes från en extern studio.

Konferensen syftade till att vara ett startskott för regeringsuppdraget och ge möjligheter för aktörer med intresse av uppdraget att förmedla sin bild av (behovet av) digital spetskompetens. Under konferensen diskuterades även en studie som syftade till att definiera digital spetskompetens.

För att främja interaktiviteten och möjliggöra för tittare att ge inspel till regeringsuppdraget bjöds tittarna in till en efterföljande Zoom-session där projektledarna för uppdraget samt personer som bidragit under konferensen deltog.

Startkonferensens upplägg sammanfattas i boxen nedan.

Startkonferensens upplägg

- Inledning
- Presentation av studie samt efterföljande panelsamtal: Vad är digital spetskompetens?
- Panelsamtal: Hur ser behovet av digital spetskompetens ut i olika sektorer?
- Panelsamtal: Hur kan vi bygga och utveckla digital spetskompetens?
- Avslutning och diskussion om det fortsatta arbetet i regeringsuppdraget
- Efterföljande Zoom-möte

Trots den korta tiden för omställning från fysiskt till digitalt format gavs övervägande positiv feedback från konferensdeltagare. Konferensen var även mycket givande för projektledarna, då diskussionerna samt den efterföljande Zoom-sessionen gav många inspel till det kommande arbetet.

Konferensen finns inspelad och tillgänglig i sin helhet på regeringsuppdragets webbplats (det efterföljande Zoom-mötet spelades dock inte in):

<https://digitalspetskompetens.se/2020/05/event/konferensen-28-april/>

Webbinarieserie

Inom ramen för uppdraget planeras en serie av webinarier som en del av uppdragets löpande dialog och kommunikation med berörda aktörer.

Det första webinariet i denna serie sändes 22 oktober 2020, där frågan om hur andra länder arbetar med kompetensförsörjning av digital spetskompetens behandlades. På webinariet presenterades en internationell kartläggning som tagits fram inom uppdraget. Efter presentationen diskuterade två experter ämnet tillsammans med uppdragets projektledare. Experterna representerade näringsliv (Teknikföretagen) samt forskning (Entreprenörskapsforum). I kommande webinarier kommer representanter för andra berörda aktörer att bjudas in till diskussion.

<Digital Spetskompetens>

Webbinariet finns att se i efterhand på regeringsuppdragets hemsida (digitalspetskompetens.se). Även i detta sammanhang bjöds deltagarna in till ett efterföljande Zoom-möte för en möjlighet för aktörer att diskutera temat med projektledare och panelister - detta efterföljande Zoom-möte spelades dock inte in.

Löpande kontakter med berörda aktörer

Projektet har löpande kontakter med externa intressenter. Vi har upplevt ett stort intresse för uppdraget och många aktörer har på eget initiativ kontaktat projektgruppen för att diskutera ämnet digital spetskompetens. Dessa intresserade aktörer återfinns brett inom olika sektorer. Vår utgångspunkt har varit att tacka ja till alla möten som initierats av externa aktörer. Se några exempel på dessa möten och dialoger nedan:

- Regeringsuppdraget bjöds in till en konferens som anordnades av branschorganisationen Swedsoft som samordnar företag inom mjukvarusektorn. Konferensen syftade till att ge inspel till det kommande arbetet i regeringsuppdraget.
- Den 9 november 2020 kommer vi att delta i den årliga nätverksträffen för Sveriges ingenjörsutbildningar i data/IT/medieteknik.
- Uppdraget har haft möte och diskuterat uppdraget med SUHF:s (Sveriges universitets- och högskoleförbund) presidium.
- Uppdraget har presenterats för politiska organisationer på regional nivå engagerade i nätverket Mälardalsrådet.

Dessutom har vi samverkat med externa aktörer i samband med produktion av flera av de rapporter och analyser som hittills genomförts inom ramen för uppdraget. Totalt har ungefär 50 intervjuer genomförts i detta arbete. Dessutom har andra aktiviteter genomförts för att insamla kunskap från externa aktörer, såsom exempelvis expertworkshops.

Rapporter och analyser

En stor del av det inledande arbetet i regeringsuppdraget har innefattat analyser i syfte att ge en bred bild av regeringsuppdragets förutsättningar att främja utbudet av digital spetskompetens. Detta arbete har dels resulterat i rapporter som beskriver förutsättningar att främja digital spetskompetens, och dels rapporter som beskriver olika typer av statistiska underlag för att beskriva denna typ av kompetens. I tabellen nedan sammanfattas de rapporter som hittills producerats inom ramen för regeringsuppdraget. Samtliga rapporter finns tillgängliga på regeringsuppdragets hemsida (digitalspetskompetens.se).¹

Tabell 2 – Sammanställning av rapporter som producerats inom ramen för regeringsuppdraget

Typ av analys	Rapport	Kort beskrivning
Analyser av främjandet av digital spetskompetens	1. <i>Den nya renässansmänniskan</i>	Definition av digital spetskompetens
	2. <i>Förutsättningar för främjande av digital spetskompetens</i>	Nationell kartläggning av insatser som syftar till att främja digital spetskompetens
	3. <i>En blick mot horisonten</i>	Fallstudier av insatser som syftar till att främja digital spetskompetens i Danmark, Kanada, Nederländerna samt Singapore
Beskrivningar av statistiska underlag	4. <i>Efterfrågan på IT-kompetenser</i>	Sammanställning av enkätdata från IT&Telekomföretagens enkät till arbetsgivare inom IT-sektorn
	5. <i>Flödesanalys av examinerade</i>	Analys av flöden från antagning till etablering på arbetsmarknaden med fokus på fem datarelaterade utbildningar
	6. <i>Matchning av digital spetskompetens</i>	Analys av hur regionala matchningsindikatorer kan belysa digital spetskompetens

Sammanfattningsvis beskriver rapporterna den stora bredden inom digital spetskompetens. Den tekniska kompetensen behöver samspela med kompletterande kompetenser såsom exempelvis projektledning och domänkunskaper. Dessutom är en förmåga att löpande utvecklas på individnivå nödvändig för att vara digitalt spetskompetent. På samhällsnivå behövs ett grupp-perspektiv där synergier kan skapas mellan olika typer av kompetenser. För att säkerställa kompetensförsörjningen av digital spetskompetens behöver insatser och utbildningsmöjligheter därför komplettera varandra vad gäller utformning, innehåll och målgrupp.

Flera statistik- och prognosprodukter har som ambition att belysa digital kompetens. Dock finns många utmaningar med att fånga detta fenomen. Utmaningarna grundar sig i stor utsträckning i att digital spetskompetens är utmanande att definiera och beskriva. Dessutom fokuserar relativt få befintliga statistik- och prognosprodukter på själva spetsen inom digital spetskompetens. Noterbart är även att de flesta statistik- och prognosprodukter fokuserar på *efterfrågan* snarare än *utbud* av kompetens.

¹ Utöver rapporterna som redovisas i detta avsnitt har branschorganisationen Swedsoft, som samordnar den svenska mjukvarusektorn, producerat en rapport som syftar till att understödja arbetet i regeringsuppdraget. I rapporten presenteras en definition av digital spetskompetens, samt förslag om hur utbudet av denna typ av kompetens kan främjas. Regeringsuppdragets projektledare deltog på en workshop där underlag till rapporten togs fram.

<Digital Spetskompetens>

Nedan följer korta beskrivningar av de rapporter som producerats inom ramen för regeringsuppdraget.²

Rapport 1 - Den nya renässansmänniskan

I regeringsuppdragets inledande skede genomfördes en studie som syftade till att beskriva och definiera digital spetskompetens. Studien genomfördes av fyra forskare och utgjordes av tre olika delar:

1. Framtagande av en definition av begreppet digital spetskompetens.
2. Genomgång av kunskapsläget och brister i kunskapsunderlaget kring framtidens kompetensbehov av digital spetskompetens.
3. Förslag och rekommendationer till regeringsuppdragets fortsatta verksamhet och utformning.

Rapportens slutsatser baseras på ett antal källor och vetenskapliga underlag. Forskarna genomförde en litteraturstudie och en genomgång av befintlig statistik inom området. Intervjuer och en workshop med en expertgrupp genomfördes i syfte att bland annat förankra studien inom utbildningssektorn, arbetslivsföreträdare och andra berörda aktörer. Enligt författarna utgörs begreppsdefinitionen av flera olika kompetenser och kvalifikationer. Dessa olika faktorer, i vilken utsträckning man har dem och hur dessa vägs samman, utgör den sammanvägda digitala spetskompetensen. De olika faktorerna är:

- Kunskap – allmän bildning, breddkunskap, djupkunskap, domänkunskap
- Färdigheter och förmågor
- Framtidskompetenser (21st century skills)
- Disposition och ansvarstagande
- Rörlighet
- Praktisk reflekterad erfarenhet

Rapport 2 - Förutsättningar för främjande av digital spetskompetens (nationell kartläggning)

I denna studie genomfördes en kartläggning av befintliga initiativ inom samverkan, statistikproduktion samt utbildningsmöjligheter med koppling till digital spetskompetens. I rapporten beskrivs initiativ och insatser som syftar till att främja utbudet av digital spetskompetens. Kartläggningen innefattar även en kartläggning av statistik- och prognosverksamhet av relevans för regeringsuppdraget. Dessutom beskrivs ett urval av utbildningsmiljöer som främjar utvecklingen av digital spetskompetens. Studien avgränsades till aktiviteter inom Sverige.

Ett syfte med denna kartläggning har varit att säkerställa att aktiviteterna inom ramen för regeringsuppdraget Digital spetskompetens skapar största möjliga nytta. För att uppnå detta behöver uppdraget förhålla sig till redan existerande aktiviteter och insatser på området. Ett annat syfte med kartläggningen är att identifiera samverkansmöjligheter för uppdraget.

I det fortsatta arbetet inom ramen för regeringsuppdraget kommer denna studie ligga till grund för fortsatt samverkan och dialog, samt fortsatt arbete att ta fram statistik och prognoser. Rapporten

² Samtliga rapporter finns tillgängliga på regeringsuppdragets webbplats, <https://digitalspetskompetens.se/rapporter/>

<Digital Spetskompetens>

fungerar dels som ett slags uppslagsverk, men syftar även till att beskriva konkreta slutsatser och rekommendationer kring uppdragets fortsatta arbete.

Rapport 3 – En blick mot horisonten

Under sommaren och hösten 2020 genomförde myndigheterna utöver den nationella kartläggningen även en internationell omvärldsanalys. Ramboll management consulting AB fick i uppdrag att genomföra den internationella delen i form av en kartläggning av insatser för att främja digital spetskompetens. Resultaten sammanställdes i en rapport som publicerats på projektets hemsida samt presenterades på ett webinarie (22/10).

Kartläggningens syfte var att analysera hur andra länder arbetar med att främja digital spetskompetens och om det finns något som Sverige kan lära av deras erfarenheter. De kartlagda insatserna fokuserar antingen på att 1) stimulera företag eller individer till fortbildning, 2) att skola om yrkesverksamma från en sektor till en annan, eller 3) att ställa om redan yrkesverksamma inom en sektor genom kompetenshöjande insatser. Totalt beskrevs 14 insatser, varav åtta insatser i Singapore och två insatser i respektive Kanada, Danmark och Nederländerna.

Rapport 4 - Efterfrågan på IT-kompetenser

I denna rapport beskrivs resultat från branschorganisationen IT&Telekomföretagens enkät om kompetensbehov inom IT-sektorn. Enkäten skickades ut av IT&Telekomföretagen i början av 2020 och besvarades av 212 arbetsgivare i huvudsak verksamma inom IT-sektorn. Studien syftade dels till att belysa enkätförfarande som metod för identifiering av digitala kompetensbehov, men ett syfte var även att lyfta fram resultat som är av relevans för arbetet inom regeringsuppdraget.

I rapporten beskrivs bland annat vilka drivkrafter respondenterna ser som viktigast för kompetensförsörjningen, vilka kompetenser som kommer efterfrågas i framtiden samt vilka rekryteringsvägar som respondenterna ser som de mest relevanta. Bland resultaten lyfts bland annat att flexibilitet och användbarhet är viktiga drivkrafter för kompetensbehovet hos arbetsgivarna. Respondenterna lyfter också att de två mest efterfrågade kompetenserna på tre till fem års sikt är data science och annan kompetens inom AI samt spelutveckling. Enkäten visar också att även om rekrytering av nyexaminerade med adekvat utbildning i Sverige uppfattas som den mest relevanta rekryteringsvägen av respondenterna är internationell rekrytering och re-/upskilling två viktiga och relevanta alternativ för rekrytering av kompetens.

Rapport 5 - Flödesanalys av examinerade

Inom ramen för regeringsuppdraget publicerades under våren en mindre flödesstudie över personer som examinerats från fem olika datarelaterade utbildningar och deras övergång till arbetsmarknaden. Genom att kartlägga deras övergång till arbetslivet går det att få en överblick över eventuella flaskhalsar för och möjligheter till en mer effektiv kompetensförsörjning. Rapporten ska ses som ett exempel på hur statistiska underlag kan bidra till att belysa utbud och efterfrågan på digital spetskompetens i Sverige.

Rapporten visar att män är överrepresenterade bland de examinerade. Män har också högre inkomster än kvinnor även om de examinerats från samma typ av utbildning. En majoritet arbetar på antingen informations- och kommunikationsföretag eller med företagstjänster. Var tredje examinerad arbetar i Stockholm, vilket är något fler än samtliga som examinerats från den svenska högskolan under samma tidsperiod.

<Digital Spetskompetens>

Rapport 6 - Matchning av digital spetskompetens

Under våren 2020 genomfördes en studie som syftade till att studera vilken statistik om digitala specialister som är möjlig att ta fram med hjälp av de regionala matchningsindikatorerna (RMI). RMI är en databas som förvaltas av Tillväxtverket, men där SCB ansvarar för själva dataförsörjningen. Rapporten beskriver statistik för individer med utbildningsbakgrund med koppling till IT, samt personer som är yrkesverksamma inom IT-yrken.

Rapporten visar att antalet individer som är yrkesverksamma inom IT-yrken är större än antalet individer som ingår i de utbildningsgrupper som är kopplade till IT. En förklaring är troligen att de som rekryteras till IT-yrken kommer från en rad olika utbildningsbakgrunder. En annan kan vara att de inte har examina från universitet/högskola. Statistiken visar även att andelen kvinnor både i de undersökta utbildningsgrupperna och yrkena är låg. Det framgår även att de kvinnor som har en eftergymnasial datautbildning i klart lägre grad arbetar i matchande yrken jämfört med männen.

Kommande arbete

I detta avsnitt beskriver vi hur vi avser att genomföra regeringsuppdraget på både kort och lång sikt fram till slutrapportering i oktober 2022. Vi beskriver det kommande arbetet avseende analyser och kunskapsproduktion, kommunikation, samt dialoger med och främjande av samverkan mellan berörda aktörer. Observera att nedanstående sammanställning ska betraktas som övergripande planering av det kommande arbetet och inte utesluter att även andra aktiviteter och processer kommer att genomföras under uppdraget.

Analys och kunskapsproduktion

Vi kommer att fortsätta arbetet med att öka kunskapen om förutsättningarna att främja digital spetskompetens, samt sammanställa underlag för att säkerställa en förbättrad tillgång till statistik och prognoser över efterfrågan och tillgången på digital spetskompetens på den svenska arbetsmarknaden. Som beskrivits ovan har vi inom regeringsuppdraget bland annat belyst detta i nationella och internationella kartläggningar över initiativ och utbildningsmöjligheter för att främja digital spetskompetens, samt befintliga statistik- och prognosprodukter som i olika utsträckning beskriver detta fenomen. Vi kommer fortsätta arbetet för att bygga upp relevant kunskap inom ämnet. Nedan sammanfattas våra kommande processer och aktiviteter inom analyser och kunskapsproduktion.

-> Utveckla egna statistik- och prognosprodukter

Vi kommer fortsätta arbetet med att kartlägga förutsättningar att belysa digital spetskompetens i statistik och prognoser. Detta arbete innefattar även att i den mån det är möjligt utveckla nya metoder för att belysa digital spetskompetens på ett relevant vis i statistik och prognoser. På kort sikt innefattar detta en studie av möjligheterna att analysera efterfrågan på digital spetskompetens via textanalys av jobbannonser.

-> Etablera en expertgrupp inom statistik och prognoser

Vår ambition är att under det fjärde kvartalet 2020 knyta en expertgrupp inom statistik och prognoser till regeringsuppdraget. Gruppen kommer att bestå av ungefär 8-10 experter med kompletterande kompetenser som kan bistå med kunskap och erfarenheter om hur vi på bästa möjliga vis belyser digital spetskompetens i statistik och prognoser.

-> Löpande omvärldsbevakning

En lärdom hittills i uppdraget har varit att vi behöver förhålla oss till utvecklingen i omvärlden. Vi bör inspireras av hur andra länder arbetar för att främja digital spetskompetens. En löpande omvärldsbevakning innefattar dels analyser av utvecklingen i omvärlden, men även aktiviteter såsom studiebesök hos och kontakter med utländska aktörer som främjar utbudet av digital spetskompetens utanför Sverige.

-> Uppföljning av Coronapandemins påverkan på utbud och efterfrågan på digital spetskompetens

Vi kommer att följa utvecklingen som Coronapandemin inneburit för tillgång och efterfrågan på digital spetskompetens. Denna uppföljning kommer att ske löpande under uppdraget.

<Digital Spetskompetens>

Kommunikation

Det fortsatta kommunikationsarbetet inom regeringsuppdraget har två syften. Vi ser att detta arbete dels syftar till att sprida information till berörda aktörer, men ett syfte med det kommande kommunikationsarbetet är även att lägga grunden för stärkt samverkan mellan berörda aktörer (se även avsnittet nedan). Kommunikationsarbetet kommer innefatta följande övergripande moment:

-> Webinarie-serie

Vi kommer att fortsätta vår serie av webinarier som påbörjades med ett första webinar den 22 oktober 2020. Webinarier kommer preliminärt att anordnas ungefär en gång per kvartal.

-> Övriga kommunikationsaktiviteter

Vi kommer att kontinuerligt arbeta med och utveckla vår kommunikation i de kanaler vi använder oss av såsom regeringsuppdragets webbplats, LinkedIn-gruppen samt respektive myndighets nyhetsbrev och webbplatser.

-> Avslutande konferens

I samband med slutrapporteringen av uppdraget i oktober 2022 planerar vi att anordna en avslutande konferens. Vi ser detta som ett tillfälle att sprida kunskapen om det arbete som bedrivits inom regeringsuppdraget.

Fortsatta dialoger med berörda aktörer och understödjande av samverkan

Vi har sedan regeringsuppdragets start haft intensiva dialoger med berörda aktörer. Vi kommer under den kommande perioden fortsätta detta arbete för att utöka kunskapen om vårt uppdrag samt understödja samverkan mellan berörda aktörer.

-> Fördjupade diskussioner med berörda aktörer om möjligheter till samverkan

För att skapa förutsättningar för samverkan kommer vi initiera fördjupade diskussioner med berörda aktörer i syfte att kartlägga förutsättningarna för sådan samverkan. Vi avser bland annat undersöka om denna samverkan bör ske inom befintliga strukturer eller om nya strukturer för samverkan behöver etableras och hur de i så fall bör utformas. Kontakter med berörda aktörer kommer bland annat initieras med hjälp av ledamöter i referensgruppen samt genom tidigare etablerade kontakter med externa aktörer.

-> Fortsatt löpande kontakter med berörda aktörer

Förutom de mer systematiska kontakter som beskrivits ovan avser vi fortsätta den löpande kontakten och möten med berörda aktörer. Vi blir regelbundet kontaktade av aktörer som bjuder in oss till olika events kring ämnet digital spetskompetens (se diskussion om detta ovan). Vi avser att fortsätta dessa dialoger, men även genomföra egeninitierade samtal med relevanta berörda aktörer.

Sammanfattande tidsplan för kommande aktiviteter

Inom regeringsuppdraget kommer en mängd aktiviteter och processer ske under de kommande två åren fram till uppdragets avslut i oktober 2022. Nedan sammanfattas målen och övergripande tidsplaner för aktiviteterna inom uppdraget.

Vi kommer att under 2021 arbeta utifrån ambitionen att utveckla och identifiera relevanta statistik- och prognosprodukter som kan beskriva tillgång och efterfrågan på digital spetskompetens ur relevanta perspektiv. Även andra typer av kunskapsunderlag kommer att utvecklas. Under uppdragets slutskede har vi som ambition att sprida kunskap om dessa produkter och arbeta för att

<Digital Spetskompetens>

utveckla lämpliga strukturer för att berörda aktörer (och andra intressenter) kan ta till sig underlagen på ett lämpligt vis.

Kommunikations- och samverkansarbetet kommer att bedrivas löpande under regeringsuppdragets gång. Uppdraget kommer att fortsätta struktureras på ett vis som är samverkansskapande i sig. Arbetet under 2021 kommer att fokusera på kontakter med berörda aktörer i syfte att skapa förutsättningar för samverkan mellan dessa. Under 2021 kommer vi utveckla ett förslag till struktur för samverkan mellan berörda aktörer som sedan kommer att förankras hos dessa. I uppdragets slutskede kommer vi – i den mån det finns utrymme inom uppdraget – även arbeta för att implementera dessa samverkansstrukturer.